

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt torsdag den 7. januar 2021

Sag BS-33298/2020-HJR

A
(advokat Birgit Lund Thrusholm)

mod

B
(advokat Steen Moesgaard, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Retten i Glostrup den 2. december 2019 (BS-45205/2019-GLO) og af Østre Landsrets 16. afdeling den 31. marts 2020 (BS-56919/2019-OLR).

Dommerne Jon Stokholm, Jens Peter Christensen og Jan Schans Christensen har deltaget i denne afgørelse.

Påstande

Kærende, A, har nedlagt påstand om, at hun beskikkes som værge for B, jf. værgemålslovens § 11.

Advokat Steen Moesgaard har som beskikket advokat for B nedlagt påstand om stadfæstelse.

Sagsfremstilling

Efter en trafikulykke blev B som 5-årig hjerneskadet med psykisk og fysisk handicap til følge, og han blev placeret hos en plejefamilie.

I tilsynsrapport af 3. april 2019 vedrørende plejemoren, A, udarbejdet af Socialtilsyn Hovedstaden fremgår bl.a.:

”Plejemor har gode samarbejdsevner og samarbejder upåklageligt med eksterne samarbejdspartnere, og kan indgå i et tæt og berigende samarbejde med plejebarnet biologiske forældre.”

I forbindelse med, at B fyldte 18 år, ansøgte både hans mor, C, og plejemor, A, Familieretshuset om, at der blev etableret værgemål for ham, og at de hver især blev beskikket som værge. Da der også var søgt om fratagelse af retlig handleevne, oversendte Familieretshuset sagen til Retten i Glostrup den 10. oktober 2019.

Under byrettens hovedforhandling den 18. november 2019 afgav A og C følgende forklaringer:

”A har forklaret blandt andet, at hun har været plejemor for B, siden B var 6 år gammel. B har erhvervet en hjerneskade efter en trafikulykke og sidder i kørestol. B har ikke et sprog, men anvender totalkommunikation i form af talemaskine, tegn til tale mv. Hun har trænet B meget. Hun har flere gange taget ham til genoptræning i X-land for egen regning. B neurologiske og ortopædiske læge i Danmark var overrasket over B udvikling. Gennem hele B opvækst har hun truffet beslutninger vedrørende operationer og behandlinger m.m. Hun er uddannet skolelærer og har tre voksne børn, heraf et multihandicappet barn. B har ikke forstand på penge. B bor stadig hos hende. Efter reglerne om efterhvert kan B blive boende hos hende, indtil han er 23 år. Hun lægger stor vægt på, at B har en god relation til sin biologiske mor, C.

A vil gerne påtage sig hvervet som værge for B. Hun har altid haft en god relation til C og drøftet tingene med hende. Hun vil tilgodese B interesser bedst muligt, og det er vigtigt for hende, at B mest muligt bliver involveret i de beslutninger, der bliver taget om ham. Hun synes, at B skal blive boende hos hende, indtil han er 23 år måske 25 år. B skal jo herefter være på institution hele livet. Der er andre unge hjemme hos hende og de foretager sig mange ting, herunder rejser, hvor B er med.

C har forklaret blandt andet, at hun er mor til B og ser ham hver uge. C er uddannet social- og sundhedshjælper og har arbejdet som dette i 22 år. Hun mener, at B er i et godt trygt miljø hos A. De holder familiefødselsdage sammen med A og hendes familie og har et godt forhold. C har haft myndigheden over B i 18 år.

Hun vil gerne være værge for B, da hun gerne vil være en del af hans liv og tage beslutninger for ham fremover, herunder med hensyn til hvor B skal bo. Hun vil gerne have, at B på et tidspunkt skal bo på en institution, hvor der er andre unge mennesker.”

Ved dom af 2. december 2019 besluttede byretten, at B skulle under værgemål for så vidt angår alle personlige og økonomiske anliggender. Byrettens begrundelse lød:

”Retten lægger efter de lægelige oplysninger sammenholdt med de i øvrigt foreliggende oplysninger til grund, at B, der har diagnoserne Cerebral parese UNS og retarderet psykomotorisk udvikling, ikke er i stand til at varetage sine personlige og økonomiske anliggender. Betingelserne for værgemål er derfor opfyldt, jf. værgemålslovens § 5, stk. 1. Værgemålet skal omfatte alle personlige og økonomiske anliggender.”

Ved kendelse af 2. december 2019 besluttede byretten, at der skulle beskikkes en professionel værge for B. Byretten henviste til ”de foreliggende konkrete omstændigheder” og beskikkede herefter advokat Peter Sindal Lundsberg, jf. værgemålslovens § 11.

A kærede kendelsen til landsretten med påstand om, at hun blev beskikket som værge for B. Ved kendelse af 31. marts 2020 stadfæstede landsretten byrettens afgørelse. Landsrettens kendelse lød:

”Efter de foreliggende oplysninger i sagen, herunder det, der er anført i indlæggene fra henholdsvis den beskikkede advokat og værgen om risiko for uoverensstemmelser mellem de nære pårørende til B, tiltræder landsretten, at der er beskikket en udenforstående værge for B, der vil få behov for, at der i samråd med myndigheder træffes afgørelser om hans personlige forhold, herunder om, hvor han bedst kan bo.

Landsretten stadfæster derfor byrettens afgørelse om, at advokat Peter Sindal Lundsberg beskikkes som værge.”

Der foreligger en erklæring, dateret 1. april 2020 og underskrevet af C, hvoraf fremgår bl.a.:

”Jeg underskriver hermed, at jeg, C, er enig med A, at A skal være værge for B...

Slutteligt vil jeg også underskrive, at mit samarbejde med A angående B aldrig har været problematisk, da jeg og A kommunikerer godt sammen, hvilket i øvrigt også kan bekræftes af Gladsaxe Kommunes Familieplejeafdeling.”

Familieplejekonsulent i Gladsaxe Kommune har i udtalelse af 24. august 2020 anført bl.a.

”Gennem hele B opvækst har de to tætteste omsorgspersoner omkring B magtet at fungere i et samarbejde - til B bedste. A har naturligvis i hverdagen været B mest nære omsorgsperson, men A og C har sammen kunnet træffe endog store beslutninger sammen, såsom operationer, som B har fået tilbudt, skolevalg og skift m.m.”

Parternes synspunkter

A har anført navnlig, at de tidligere afgørelser er truffet på et ufuldstændigt og ukorrekt grundlag.

Der er ikke nogen og er ikke påvist nogen aktuel og reel risiko for uenighed eller samarbejdsvanskeligheder mellem hende og C. De har samarbejdet upåklageligt under Bs 13-årige anbringelse hos hende og gør det fortsat. C er indforstået med hende som værge for B.

Hun må i denne sammenhæng betragtes som Bs nærmeste, da hun er hans nærmeste fortrolige og med størst kendskab til hans bedste, og det må formodes, at B ville pege på hende som sin værge, hvis han blev spurgt.

Hun har vist, at hun er usædvanlig opmærksom på Bs ønsker og behov og med respekt for ham og sin opgave som plejemor. Hun må derfor anses for yderst egnet til at varetage hvervet som værge for B, og der er således ikke behov for beskikkelse af en professionel værge. En professionel værge kender ikke til Bs særlige taleprogram, som han bruger til at kommunikere med, og vil besværliggøre hverdagen, herunder også muligheden for at B kan deltage i spontane udlandsrejser med sin plejefamilie.

Det vil samlet set være til Bs bedste, såfremt hun udpeges som værge for ham.

Advokat Steen Moesgaard har på vegne af B anført navnlig, at således som sagen er oplyst, har der mellem A og C på et tidspunkt været uenighed om, hvor meget B selv kan klare, herunder om det vil styrke hans udvikling, hvis han, på et ikke for fjernt tidspunkt, flyttes til et bopælssted, hvor der er andre unge og uddannede pædagoger omkring ham.

Efter det oplyste er der aktuelt ingen uenighed mellem C og A om Bs forhold, og han tilkendegiver stor glæde både ved sin mor og sin plejemor, men man kan forudse en nærliggende risiko for, at han kan komme til at blive genstand for en konflikt mellem de to personer, der kender ham bedst, hvis en af dem som værge skal have ansvaret for ham i situationer, hvor den anden viser sig ikke at være enig i de dispositioner, der træffes som værge.

I overensstemmelse med fast, velbegrundet praksis, skal der derfor i situationer med mulig konflikt mellem nærmeste pårørende udpeges en professionel værge netop for ikke at placere den, der sættes under værgemål, i en mulig konflikt mellem nærmeste pårørende.

Landsrettens afgørelse bør derfor stadfæstes.

Retsgrundlag

Værgemålslovens § 11 lyder:

”I forbindelse med afgørelser om værgemål skal der beskikkes en værge.”

Værgemålsloven blev vedtaget ved lov nr. 388 af 14. juni 1995. I de Almindelige bemærkninger til lovforslaget hedder det bl.a. (Folketingstidende 1994-95, tillæg A, lovforslag nr. L 191, side 2444-2445):

”Udvalget finder, at spørgsmålet om, hvem der skal udpeges som værge, altid må bero på en konkret vurdering og afhænge af, hvad formålet med værgemålet er. Af betydning er det således, om værgen især skal varetage personlige eller økonomiske anliggender, og i sidstnævnte tilfælde indgår også størrelsen og sammensætningen af formuen i overvejelserne. Ved personlige værgemål vil det oftest være mest naturligt, at værgen søges i kredsen blandt de nærmeste. Der må lægges afgørende vægt på holdningen hos den, der undergives værgemål, således at dennes ønsker i videst muligt omfang imødekommes. Endvidere må der tages hensyn til holdningen hos familien til den pågældende. Ved uenighed i familien vil dette i nogle tilfælde efter en konkret vurdering tale for at vælge en udenforstående, herunder eventuelt en professionel, som værge.”

Højesterets begrundelse og resultat

Ved dom af 2. december 2019 blev B sat under værgemål vedrørende sine personlige og økonomiske forhold, og der skal derfor beskikkes en værge.

Efter det oplyste er Bs økonomiske forhold ikke af en sådan karakter, at der er behov for en professionel værge.

Som det fremgår af forarbejderne til værgemålsloven og som anført i Højesterets kendelse af 5. februar 2015 (UfR 2015.1576), er det for personlige værgemål mest naturligt, at værgen søges i kredsen blandt de nærmeste. For Bs vedkommende er det hans mor, C, og plejemor, A.

Det må på baggrund af erklæringen af 1. april 2020 fra C lægges til grund, at hun ønsker A udpeget som værge for B.

Efter det i sagen oplyste, herunder særligt udtalelsen af 24. august 2020 fra Gladsaxe Kommune, lægger Højesteret desuden til grund, at der gennem hele Bs opvækst som plejebarn hos A har været og fortsat er et godt samarbejde mellem C og A.

Højesteret lægger endvidere til grund, at A har haft og fortsat har et velfungerende samarbejde med Gladsaxe Kommune og Bs uddannelsescenter.

Den risiko, der måtte være for eventuelle uoverensstemmelser mellem C og A i fremtiden, kan ikke føre til, at A kan anses for uegnet som værge, eller at det er nødvendigt at beskikke en udenforstående som værge.

På den anførte baggrund finder Højesteret, at A skal beskikkes som værge for B.

Højesteret ændrer derfor landsrettens afgørelse om beskikkelse af værge for B, således at beskikkelsen af advokat Peter Sindal Lundsberg som værge for B tilbagekaldes, og A beskikkes som værge for B.

THI BESTEMMES:

Beskikkelsen af advokat Peter Sindal Lundsberg som værge for B tilbagekaldes.

A beskikkes som værge for B.